

Čiernohorský mikroregión

Dňa 15.9.2015 sa uskutočnila turistická akcia KT Víkend z Košíc do oblasti Čiernohorského mikroregiónu na trase:

Kvačany – Klenovský kríž – Klenov – Miklušovské skaly – Miklušovce – Sedlice – Suchá Dolina

dĺžka trasy cca 16 km

Vedúci akcie: Zlato

Súčasťou trasy bol aj rozprávkový chodníček škriatka Miklušá, ktorý prináleží obci Miklušovce. Rozprávkový chodník je inšpirovaný a upravený podľa príbehu, ktorý sa viaže k obci Miklušovce. Postupne sa turista zoznámí, na jednotlivých zastaveniach, s celým príbehom a dozvie sa, komu vďačíme, že tento kúsok nádhornej prírody tak prekvitá. Je to príjemná a zaujímavá prechádzka resp. túra v mierne náročnom teréne, s krásnymi výhľadmi z Miklušovských skál lemovanými romantickým chodníkom v objati nádhornej prírody. Je to nádherný kúsok raja na našej zemi.

Rozprávka o škriatkovi Miklušovi:

1.zastavenie:

V jednej krásnej doline, pod Čiernou horou, sa narodilo drobné dieťaťko. Narodilo sa do chudobného domca pod lesom. Ten dom patril horárovi s dobrým a láskavým srdcom. Dieťa bolo drobučké, ale zato hlas malo poriadny. Bolo to dievčatko a dali mu meno Zuzka. V deň kedy prišla Zuzka na svet, sa stala ešte jedna veľká a pre ľudí žijúcich pod Čiernou horou, dôležitá vec. Takmer všetky lesy, domy, lúky, polia od tohto dňa prešli do vlastníctva šľachticov Šemšejovcov. Tí sa o svoje panstvo dobre starali a ľudia, hoci v biede, žili si svoje životy spokojne a ako najlepšie vedeli. Tak i Zuzkini rodičia, spolu s ňou.

2.zastavenie:

Horár každé ráno vstával a chodieval do lesa, kde sa staral o celý revír, ktorý mu prideliili. Všetky zvieratká, stromy, rastliny, chodníky poznal. Vedel kde, ktoré zvieratko nocovalo, kedy pribudlo nové, kade zvieratká chodievajú, a koľko ich je. Zuzku občas brával so sebou a to bol pre ňu najkrajší zážitok. Takto si postupne vytvorila k lesu, prírode a zvieratkám veľmi silný vzťah. Niekedy sa dokonca Zuzkinmu otcovi zdalo, že sa so zvieratkami rozpráva. A veru nebol ďaleko od pravdy. Zvieratká mali Zuzku veľmi radi, nebáli sa jej a keď sa im prihovárala, zdalo sa, že jej naozaj rozumejú.

3.zastavenie:

Takto Zuzka vyrástla a rástla do krásy. Len jej otecko chodieval po večeroch stále smutnejší. Raz večer to už Zuzke nedalo, prisadla si k oteckovi a takto sa ho pýta: „Otecko stalo sa niečo v hore zlého ? Alebo si niektoré zvieratko ublížilo, či vám niekto kradne drevo z revíra ? Zdá sa mi, že chodievate každým večerom smutnejší z pochôdzky ?“ Otec si len vzdychol, a do reči mu veľmi nebolo. Nakoniec však preriekol: „Dcéra moja, Zuzka milá, stalo sa .... a stále sa stáva. Najstarší pánov syn dorástol do veku, kedy mu zachutili poľovačky. A veru má dobrú mušku, to hej, šikovný je ..... ale nemá mieru, nevie kedy prestať.“

4.zastavenie:

V posledných dňoch sa mu v našom revíri zapáčilo. Vystrieľal už takmer všetky mocné jelene a diviaky. Nestačia mu slabé jedince, vždy chce len tie najkrajšie kusy.“ „A skúšali ste mu dohovárať otecko ?“ „Ach Zuzka, ako by si nevedela ako sa s pánmí ťažko zhovára. Pravda je vždy na ich strane. Všetko im tu patrí. Nedá sa s nimi rozumne. Bojím sa, že tu vystrieľa všetkú zver a náš les stíchnie a život, ktorý v ňom bol a dával mu silu, úplne zmizne....“ „To sa nesmie stať otecko, niečo musíme vymyslieť. Vraveli ste mi raz, že v našom lese žije škriatok Mikluš, ktorý bdie nad všetkým živým čo v lese je. Skusím ho nájsť a poradiť sa čo sa dá robiť !“

5.zastavenie:

„Ach dcérka moja, to je len taká rozprávka, nikdy ho nik nevidel a ľudia si ho vymysleli, keď bolo najhoršie, aby sa trochu utešili. Takého škriatka v lese niet. Ja to predsa len skúsím, nájdem ho a uvidíte, že sa všetko na dobré obráti.“ Zuzka sa ešte večer povypytovala svojej mamičky na škriatka, o ktorom si ľudia rozprávali. Vyzvedala, kde ho možno nájsť. A skoro ráno, keď sa slniečko ešte len prebúdzalo, vybrala sa ho hľadať. Zobrala so sebou trochu koláča, čo včera napiekla, a cestou nabrala do hrnčeka trochu vody zo studničky. Mamička vraveli, že ak človek niečo od niekoho žiada nemá chodiť s prázdnyimi rukami. „Dúfam, že mu môj koláč bude chutiť.“

6.zastavenie:

„Ľudia si vraj rozprávajú, že škriatka možno zazrieť na vysokých skalách skoro z rána, ako chytá prvé slnečné lúče do vrecúška. Musím to stihnúť, kým slniečko nevstane.“ A tak sa Zuzka ponáhľala a veru by bola v tom šere zablúdila, keby nestretla líštičku Evičku.

To meno jej dala Zuzka, keď bola ešte malé líšťa, ktoré sa zatúlalo ďaleko od mamy líšky. Vtedy jej Zuzka dala trochu vody a pomohla nájsť mamu. Evička jej teraz na oplátku pomohla nájsť správny chodníček ku skalám, lebo v lese je veľa chodníčkov, zvieracie aj ľudské. A tak Zuzka pribehla ku skalám práve včas. Na tej najvyššej sedel drobný škriatok a ruky s malým vrecúškom mal natiiahnuté k slnku.

7.zastavenie:

Zuzka počkala, aby ho nerušila pri práci a až keď sa slnko vyhuplo na oblohu, slabým hláskom sa prihovorila: „Dobré ráno prajem.“ Škriatok sa strhol a od prekvapenia zmeravel. Ešte ho nikdy nikto tak nenachytil. „Idem za vami pán škriatok s malou prosbou a nejdem s prázdnyimi rukami.“ Škriatok sa stále nehýbal, len počúval. Zuzka mu vyrozprávala, čo sa v lese deje a poprosila ho o radu čo robiť

s pánom, ktorý nepozná mieru v love. No, keď sa škriatok nehýbal a neodpovedal Zuzka sa zľakla, že urobila niečo zlé. „Pán škriatok, počujete ma ? Nechcela som vás vyľakať. „ A teraz sa škriatok pohol a povedal: „Neviem kto si, a ani ako sa ti podarilo ma nájsť.“

8.zastavenie:

Škriatok dal Zuzke zázračný šíp a povedal, čo má s ním robiť *(pozn.znenie tohto zastavenia som nezachytil).*

Škriatok Mikluš na vrchole Miklušovských skál.

9.zastavenie:

Zuzka potom doma vyzvedala od svojho otca kde a kade chodieval mladý pán na poľovačku. Otecko ju varoval, že mladý pán nemá dobré srdce a ani povahu. Že stretnutie s ním nie je dobrý nápad a že to nemusí dobre skončiť. Zuzka si však tvrdohlavo stála za svojím, že ho musí stretnúť a pohovárať sa s ním. Tak sa i stalo. Našla ho presne vo chvíli, keď sa už-už chystal vystreliť na krásneho jeleňa. Zuzka vtedy nahlas zavolala: „Dobry deň mladý pán!“ a prudko vyskočila spoza kríkov. Pán, rovnako ako i jeleň sa naľakali a z úlovku nič nebolo. Spočiatku nazlostený pán sa chcel na Zuzku osopiť, ale zbadal aká je krásna, hneď zmenil náladu. Zuzka sa mu milo prihovárala a vypytovala sa odkiaľ je a čo tu robí. Postupne si mladého pána získavala až sa jej podarilo presvedčiť ho na malú prechádzku.

10.zastavenie:

Pán bol jej krásou celkom omámený a tak si ani nevšimol, ako mu Zuzka vložila šíp od škriatka do vaku medzi ostatné. V tej chvíli sa Zuzka s pánom zrazu rozlúčila a zmizla v húštine, tak ako prišla. A keďže poznala les ako vlastnú dlaň, už jej nebolo. Darmo ju mladý pán hľadal, nevedel, ktorým smerom a ktorým chodníčkom sa vybrať. Čo však bolo horšie nevedel ani ako sa dostať späť k svojmu koňovi a veciam. Tak len blúdil lesom, až kým medzi stromami nezazrel krásneho veľkého jeleňa. Z vaku vytiahol práve ten šíp, ktorý mu tam nenápadne vložila Zuzka. Namieril a vystrelil! Šíp zasiahol svoj cieľ, no v tej chvíli sa stalo to, čo neočakával. Zasiahnutý jeleň sa zrazu splašil, postavil sa na zadné nohy, oslnila ho obrovská žiara! Tá žiara vyžarovala z jeho parožia. Jeleň sa mu zdal zrazu oveľa väčší ako pred tým.

11.zastavenie:

Ako sa k nemu približoval bol stále väčší a väčší. Mladý pán sa začal veľmi báť. Jeleň bol rozzúrený a keď sa k nemu približoval, musel si zakrývať oči, aby neoslepol. Jeleň zrazu prehovoril mocným hlasom: „Teraz sa plazíš pred pánom tohto lesa, z ktorého si ty berieš to, čo ti nepatrí!. Zabíjaš zver, ktorú nepotrebuješ, a robíš to len pre svoje potešenie. Vedz, že toto je deň, na ktorý nikdy

nezabudneš. Nik nemá právo brať si to, čo mu nepatrí a čo nepotrebuje na svoje prežitie. Nikdy si v tomto lese nevykonal nič dobré, nikomu si nepomohol a za to ťa čaká krutý trest! Ak sa ani z toho nepoučíš, stihne ťa ten najtvrdší trest a to je smrť! Tak si dobre zapamätaj.“

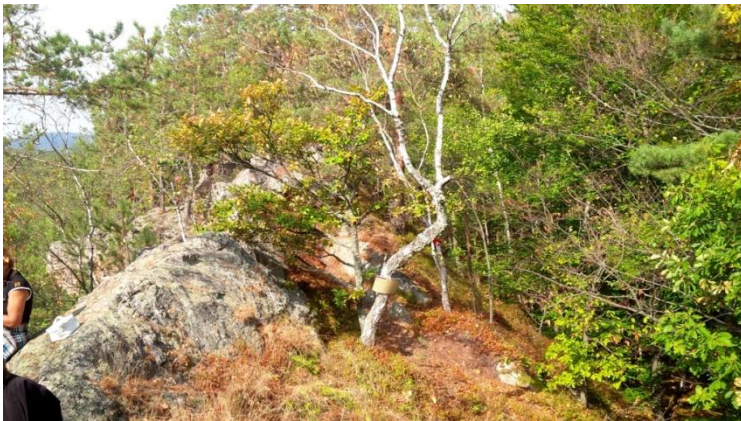
12.zastavenie:

Mladého pána potom, na druhý deň ráno, našiel horár, bezvládne ležať priamo na chodníku neďaleko jeho vecí. Snažil sa ho prebrať a pomôcť mu vysadnúť na koňa. Sprewádzal ho až k jeho panstvu, kde sa ho už ujalo služobníctvo. Keď sa pán prebral, nevidel nič.....Stratil zrak a dlho, predlho sa liečil z choroby, o ktorej nikto nič nevedel. Keď Zuzke otec rozpovedal čo sa stalo, trochu sa zľakla. No vedela, že škriatok nadelil mladému pánovi len taký trest, ktorý si zaslúžil. Predsa jej len bolo pána ľúto a tak posielala po otcovi, vždy keď išiel na panstvo, hrnček s pramenitou vodou z lesnej studničky. Nakázala mu, aby ju odovzdal pánovi. Aby si vraj pán s vodou opláchol oči zakaždým, keď mu ju pošle, že mu to pomôže.

13.zastavenie:

Mladý pán nikomu nepovedal o príhode, čo sa mu stala. A od osudného dňa, už ani nikdy do lesa ani nevstúpil, hoci sa mu zrak po roku úplne navrátil. No a Zuzka, každé ráno vybehla na miesto, kde stretla škriatka Mikluš a od srdca a s chuťou si zaspievala pieseň, ako mu sľúbila. Tak robila, až kým vládala. A keď už nevládala, chodievali ta jej deti a zavše si zanôtili pieseň pre radosť a možno aj pre malého škriatka, ktorý kedysi lesu a zvieratkám pomohol prežiť.... Povráva sa, že ak si pri východe slnka na tomto mieste zaspieva dievčina, s krásnym hlasom, pieseň pre radosť, škriatok Mikluš sa jej ukáže a prihovori....

.....a rozprávky je koniec

Miklušovské skaly